Recensie: Klassiek aan de Schelde: 'Bohemian R.' ***

Royal Yacht Club België Antwerpen Linkeroever
vrijdag 29 augustus 2025

foto © Klassiek aan de Schelde

Recensie:
Met 'Bohemian R.' was Klassiek aan de Schelde alweer toe aan haar vijfde editie. Dirigent Dirk Brossé en zijn gasten kozen uit een rijke collectie muziek die een link had met het thema Bohemen, de Boheemse levensstijl en de gipsy's. Het resultaat was een concert waarin Rutger Mathys op meesterlijke wijze het gitaarspel van Django Reinhardt tijdens het dromerige 'Nuages' verving door de jazzy klank van zijn mondharmonica; sopraan Tineke Van Ingelgem de maan toezong op de muziek van A. Dvorak en het orkest Ataneres ons onder leiding van Dirk Brossé meenam op een muzikale tocht door het Boheemse landschap met 'De Moldau' van B. Smetana. Het geheel moest toegroeien naar een symfonische uitvoering van 'Bohemian Rhapsody' als absolute apotheose, maar dat was eerder een sisser dan een topper. Het kabaal van de aanlegsteiger aan de Royal Yacht Club België gooide daarbij extra roet in het eten.

Wat is er mooier om een zomer af te sluiten dan te genieten van een klassiek concertje aan de oever van de Schelde terwijl je de zon ziet onder gaan over de stad en de kathedraal langzaam ziet oplichten als een baken van licht in de skyline van Antwerpen? Het antwoord: Rutger Mathys die op de aanlegsteiger staat en tegen diezelfde prachtige achtergrond 'Lichtjes van de Schelde' inzet op zijn mondharmonica en dan bijgestaan wordt door het orkest. Wat een heerlijke toegift. Maar we lopen vooruit op de zaak.
Klassiek aan de Schelde: 'Bohemian R.' opende luchtig en vrolijk met de 'Ouverture' van de opera Carmen, gevolgd door 'Slavische Dans op 46 nr 1' van Antonin Dvorak. Het orkest speelde met veel passie, maar ergens aan de klanktafel was het nog wat zoeken om de volle klank ook over te brengen naar het publiek. Qua geluid hadden we nog niet het gevoel er midden in te zitten. Het feit dat de aanlegsteiger met regelmaat van de klok een vreselijke herrie maakte alsof er op lege olievaten geslagen werd, droeg ook al niet bij aan de ervaring van 'in de muziek zitten'. Dit zou jammer genoeg het hele concert door voor hinder blijven zorgen.
'Bohemian R.' kwam eigenlijk maar echt uit de startblokken toen Rutger Mathys ten tonele verscheen en de heerlijke muziek van Django Reinhardt ging vertolken. Het idee om geen beroep te doen op een gitarist om Django te kopiëren, maar om een mondharmonica de muziek te laten interpreteren, bleek een meesterzet te zijn. Het geheel klonk fris en frivool. Er ontstond een muzikale dialoog tussen Rutger Mathys en orkest Ataneres. De ritmesectie zorgde voor de basis, de blazers voor wat body en de strijkers voor de romantiek. Een zelfde rolverdeling tijdens 'Nuages' zorgde daar voor een hele meegaande, dromerige sound die perfect paste bij het onder gaan van de zon over de Schelde.

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

De tweede solist van dienst, was sopraan Tineke Van Ingelgem. Zij kroop in de huid van de waternimf Rusalka en mocht de maan aanzingen. De muziek van Antonin Dvorak opende heel klein en zacht op harp om dan geleidelijk aan wat uit de deinen met houtblazers en uiteindelijk ook de violen. Het was een heerlijk zacht moment om te koesteren en dan … KNAL, BOENK … het ponton dat weer van zich deed horen. Over een sfeerverpester gesproken. De uitvoering zelf was heerlijk. Tineke Van Ingelgem klonk beheerst, hoopvol en rustgevend. Het orkest bleef op de achtergrond om haar prestatie volop in het spotlicht te zetten. Het pizzicato-spel van de cello's klonk als het zacht klotsend water van het meer waar Rusalka woont. Je kon in de muziek de hele scène aanvoelen, inclusief de spanning die er op het einde van haar smeekbede aan de maan ontstaat.

Daarnaast bracht Tineke Van Ingelgem ook nog 'Quando m'en vo' uit La Bohème van Puccini. Het is niet de mooiste en ook niet de bekendste aria voor sopraan uit deze opera waardoor Tineke Van Ingelgem een gelegenheid miste om te schitteren. We hadden het gevoel dat men vocaal kansen links liet liggen om haar kunde te tonen. Vooral omdat 'La Bohème' van Charles Aznavour geen hoogvlieger was. Let op: technisch gezien goed gezongen, maar een verkeerde keuze van lied. Toen we jaren geleden Charles Aznavour dit lied zagen zingen, nam zijn warme stem ons mee op een nostalgische tocht naar het Bohemen uit een andere tijd. Die warme stem was als een deken van verlangen. Een sopraan klinkt per definitie veel hoger en scheller waardoor heel dat gevoel ontbreekt.

Dat gold eigenlijk ook voor een deel bij 'Bohemian Rhapsody' van Queen. Als bijkomende complicatie hadden we hier nog dat de toonhoogte van de zangpartij van Freddie Mercury net op de grens zat van de overgang tussen gewone zangstem en kopstem van Tineke Van Ingelgem. Dat maakte dat bij de start van het nummer er geregeld geschakeld moest worden tussen die twee en dat klonk gewoonweg raar. Voor de rest zat er iets mis in de meerstemmigheid van het koor M Collective, kwam in de geluidsmix het pianospel van Aaron Wajnberg veel te weinig door en matchte de vibe van het nummer niet altijd met die van de mondharmonica. Wat de kers op de taart had moeten zijn, was eerder een ingezakte soufflé. En dan is het extra jammer dat je met dit gevoel afsluit.

Misschien had men de volgorde beter aangepast en geëindigd met 'De Moldau' of 'Gipsy' van Dirk Brossé. In deze twee muziekstukken kwam het grote orkest volledig tot zijn recht. In 'De Moldau' uit Ma Vlast van Smetana ga je muzikaal mee op reis naar de bron van de Moldau waar de dwarsfluit het prille stroompje symboliseert. De andere houtblazers en de violen komen er langzaamaan bij en stilaan zwelt de stroom aan tot een rivier die zacht door het Boheemse landschap meandert. Er ontstaat spanning in de muziek wanneer het koper, de pauken en cimbalen bijgestaan worden door het snelle vioolwerk. Je voelt de onrust van stroomversnellingen en watervallen om dan in een meer feestelijk gevoel aan te komen wanneer de Moldau Praag bereikt. En terwijl we daar achterblijven, dooft de muziek langzaam uit wanneer we de rivier verder zien stromen. Als je naar deze uitvoering luistert, neemt Ataneres je werkelijk mee door Tsjechië. Het zou een heerlijke afluister zijn geweest daar aan de oevers van een andere rivier.

Ook 'Gipsy' uit The Birth of Music van Dirk Brossé zelf zou passen in het idee van 'afsluiten met een topper'. Het start met een sfeerzetting die met het gebruik van houten koebellen en castagnetten het gevoel van rondtrekkend vee evoceert. Otto Derolez start met een eerder droevige melodie op viool. Maar die teneur keert en geleidelijk aan wordt de melodie vrolijker en breekt er op het podium een muzikaal feest los. Het gevoel in muziek doet daar denken aan een combinatie van West Side Story van Bernstein en de muziek van Morricone. De trompetten zorgen voor een opgewekte sfeer terwijl de trombone en de tuba voor een volle body zorgen. En dan keert de klank helemaal naar de Indische kant door het inzetten van de hobo. De udu zorgt even later dan weer voor een heel aardse grondtoon die de verbondenheid met de Aarde vertaalt. Een

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

combinatie van dwarsfluit en klarinet geven vervolgens een klezmer-toets aan de muziek alvorens terug over te gaan in het terugkerende thema. Het is een fascinerend muziekstuk dat heel filmisch aanvoelt en Europese comfortzones durft doorbreken. Zo is er in 'Gipsy' een heerlijke solo van udu en bongo's die iets heel puur heeft. Wanneer de orkestleden uiteindelijk mee invallen met handgeklap kom je finaal uit bij een heel menselijke oerklank die iedereen mee kan doen en waar de grens tussen orkest en publiek volledig vervaagt. Ook dit zou een heerlijk gevoel geweest zijn om de boel mee af te sluiten.
< Sascha Siereveld >
Met:
Dirigent: Dirk BrosséOrkest: AtaneresConcertmeester: Otto DerolezGastheer: Carl HuybrechtsSopraan: Tineke Van IngelgemMondharmonica: Rutger MathysPiano: Aaron WajnbergKoor: M Collective
De setlist:

Carmen Ouverture - G. Bizet
Slavische Dans op 46 nr 1 - A. Dvorak
Minor Swing - D. Reinhardt
Song to the Moon uit Rusalka - A. Dvorak
De Moldau uit Ma Vlast - B. Smetana
Nuages - D. Reinhardt
Quando m'en vo uit La Bohème - G. Puccini
Gipsy uit The Birth of Music - D. Brossé
Rapsodie op een thema van Paganini (variatie 13-18) - S. Rachmaninov
La Bohème - C. Aznavour
Bohemian Rhapsody – Queen

Bis:

Lichtjes van de Schelde

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.